

**Feridun M. Emecen, Prof.Dr.**

1958 yılında Giresun Bulancak'ta doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nden mezun oldu (1979). 1981'de aynı fakültenin Yeniçağ Tarihi Kürsüsü'ne asistan olarak atandıktan sonra "XVI. Asırda Manisa Kazası" adlı teziyle doktorasını tamamladı (1985). 1987 yılında yardımcı doçent, 1989'da doçent, 1995'te de profesör oldu. Halen İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Edebiyat Fakültesi dekanı olarak görev yapmaktadır.



**Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları**

Yayın No. 643  
İSAM Yayınları 94  
Temel Kültür Dizisi 18

© Her hakkı mahfuzdur.

**İmparatorluk Çağının  
OSMANLI SULTANLARI I**

**Feridun M. Emecen**



TDV İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM)  
tarafından yayına hazırlanmıştır.  
İcadiye-Bağlarbaşı Cad. 38 Üsküdar/İstanbul  
Tel. 0216. 474 08 50  
[www.isam.org.tr](http://www.isam.org.tr) [yayin@isam.org.tr](mailto:yayin@isam.org.tr)

Bu kitap

Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti'nin  
28.12.2004 gün ve 1163 sayılı kararıyla basılmıştır.

Birinci Basım: Şubat 2011

Beşinci Basım: Mayıs 2021

ISBN 978-975-389-903-1



**Basım, Yayın ve Dağıtım**

TDV Yayın Matbaacılık ve Tic. İşl.  
Ostim OSB Mahallesi, 1256 Cadde, No: 11  
Yenimahalle / Ankara  
Tel. 0312. 354 91 31 (pbx) Faks. 0312. 354 91 32  
[bilgi@tdv.com.tr](mailto:bilgi@tdv.com.tr)  
Sertifika No. 48058

Emecen, Feridun M.

İmparatorluk çağının Osmanlı sultanları I / Feridun M. Emecen. – 5. bs. –  
Ankara : Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, 2021.  
187 s. ; hrt. ; 19,5 cm. – (Yayın No. 643 ; İSAM Yayınları ; 94. Temel Kültür  
Dizisi ; 18)

Dizin ve kaynakça var.

ISBN 978-975-389-903-1

## İçindekiler

Kısaltmalar • 7

Önsöz • 9

### II. BAYEZİD

Doğumu ve Şehzadelik Yılları • 15

Tahta Çıkışı • 18

Siyasî Olaylar • 20

Şahsî Dünyası • 45

Bibliyografya • 51

### I. SELİM (YAVUZ)

Doğumu ve Şehzadelik Yılları • 57

Saltanat Mücadelesi ve Tahta Çıkışı • 61

Saltanat Yılları ve İlk Faaliyetleri • 67

Çaldıran Seferi ve Savaşı • 62

Çaldıran Sonrası: Doğu Anadolu Fütuhâtı • 77

Yeni Bir Doğu Seferi: Memlûkler'le Savaş • 80

Şam'dan Kahire'ye Hareket • 85

Ridâniye Savaşı ve Kahire'ye Giriş • 87

İstanbul'a Dönüş ve Son Yılları • 93

Şahsî Dünyası ve Menkıbeleri • 96

Bibliyografya • 102

## I. SÜLEYMAN (KANÛNÎ)

- Doğumu, Şehzadelik Yılları • 109  
Tahta Cülûsu, İlk İcraatları, İlk Seferi • 113  
Orta Avrupa'ya Yöneliş: Macar  
Krallığı Meselesi • 118  
Tebriz'den Bağdat'a: Şark Meselesinin  
Yeniden Alevlenmesi • 127  
Adriyatik'ten Kuzey Karadeniz Steplerine  
İki Uzak Askerî Harekat • 132  
Safevîler'i Ortadan Kaldırma Ümidinin Sonu:  
İki Başarısız Doğu Seferi • 138  
Son Yılları, Son İcraatları ve Son Seferi • 146  
Şahsiyeti ve Döneminin Özelliği • 153  
Bibliyografya • 163

Kronoloji • 171

Dizin • 175

## Önsöz

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Araştırmaları Merkezi'nin, Temel Kültür Dizisi çerçevesinde hazırlamayı planladığı Osmanlı padişahları serisinin Osman Bey ile başlayıp Fâtiş Sultan Mehmed ile sona eren ilk kitabı Halil İncalcık tarafından neşredilmiştir. Dizinin ikinci kitabının *İmparatorluk Çağının Osmanlı Sultanları* başlığı altında ilk kitabın devamı olarak II. Bayezid, I. Selim ve I. Süleyman devirlerini içine alması planlanmıştır. Bu plan uyarınca tarafıma sipariş edilen bu üç padişahın ve döneminin tarihi bu kitapta okuyucuya sunulmaktadır. Söz konusu padişahlarla ilgili yazıların temelini *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*'nde (DİA) kaleme alınan maddelere oluşturmaktadır. Bunların ansiklopedinin muhtelif maddeleri ve ciltleri içinde kaybolmaması için müstakil birer kitap haline getirilmiş bulunması okuyucuya şüphesiz kolaylık sağlayacak, ilmî ölçüler içerisinde temel kaynaklara dayalı farklı bir perspektif dahilinde yeni bilgilere ulaşmalarını temin edecektir.

Esasen genel Osmanlı tarihi çizgisinde Fâtiş Sultan Mehmed'den sonra klasik devlet formunun kazanılmasında bu üç padişah döneminin önemli bir yeri vardır. Fâtiş'in devleti dönüştürmeye yönelik hızlı

atılımlarının yavaşlatılıp yeni bir soluk alındığı, bir ölçüde “Doğu rönesansının” yaşandığı II. Bayezid dönemini izleyen “Yavuz” lakaplı I. Selim’in doğu siyaseti ile Osmanlı Devleti’nin kazandığı yeni dinî misyonun ve onun ardından daha sonra “Kanûni” unvanıyla anılacak olan I. Süleyman’ın Orta Avrupa’ya ve Akdeniz’e ağırlık veren Batı politikalarının ve imparatorluğun uzak sınırlarına yönelik yeni ilgilerin, “klasik çağ” olarak adlandırılan XVI. yüzyılı şekillendirdiği bilinmektedir. Emperyal bir zihniyetin ortaya çıktığı bu yeni asrın üç önemli siması olarak II. Bayezid, I. Selim ve I. Süleyman söz konusu oluşumda mühim roller oynamışlardır. Bilhassa XVI. yüzyıldaki büyük imparatorlar çağının tanınmış bu üç hükümdarı, faaliyetleri ve şahsî ihtirasları, devleti kendi güçlerini öne çıkararak dönüştürme gayretleriyle sadece mensup oldukları çevrede değil, aynı zamanda fütuhatlarıyla şekillendirdikleri Avrupa’da da en iyi bilinen ve haklarında eserler kaleme alınmış şahsiyetlerdir. Onlar hakkında yazılacak müstakil monografilerin çoğalması şüphe yok ki Osmanlı Devleti’ni şekillendiren şartların ve zihniyetin daha iyi anlaşılmasına vesile olacaktır.

Burada da bu sâiklerle, söz konusu üç hükümdarın şahsî rolleri ve hayat hikâyeleri temelinde okuyucuya daha genel bir bakışla ve “bilgilendirici” bir üslûpla onları “tanıtma” yolu benimsenmiştir. Bu üç padişah-tan II. Bayezid hariç I. Selim ve I. Süleyman maddeleri ansiklopedi (DİA) için tarafımdan kaleme alınmıştı. Böyle bir sipariş söz konusu olunca II. Bayezid ile ilgili kısmı yeniden telif ederek, önceki yazdığım maddelerin üslûp ve ele alış şekline uygun tarzda, yayımlanmış maddeyle hiçbir ilgisi olmayan yeni ve farklı bir çerçeveye oturtmaya çalıştım. Yine *Türkiye Diyanet Vakfı*

*İslâm Ansiklopedisi*'nde tarafımdan yazılıp madde halinde yayımlanan I. Selim ve I. Süleyman kısımlarını ise biraz daha genişleterek yeni kaynaklarla takviye ettim. Burada bu üç padişahı ele alırken temel hareket noktam, doğrudan onların şahsî dünyalarını ve içinde buldukları olayları vermek oldu. Dönemlerindeki siyasî olayların teferruatına girmedim. Bu haliyle bir bakıma buradaki yazılar ana hatlarıyla doğrudan bir biyografi niteliği taşır.

Öte yandan metni hazırlarken bu yayın serisinin hitap ettiği okuyucu kesimini düşünerek, onları yoğun dipnotlarla meşgul etmek istemedim. Genel olarak önemi olan bilgilerin yerini ve bazı yeni tespitlere dayalı belge ve kaynakları dipnotlarda gösterdim, genel bilgileri kapsayan kaynakları ise bibliyografya kısmında, sayfa numaralarıyla birlikte sıraladım. Bir ölçüde *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* maddelerindeki sistemin biraz daha geliştirilmiş şeklini burada tatbik etmeye çalıştım. Son olarak böyle bir kitabın hazırlanmasındaki yapıcı rolleri dolayısıyla başta İSAM Başkanı Prof.Dr. M. Âkif Aydın olmak üzere koordinasyon işini üstlenen Doç.Dr. Seyfi Kenan ve yazıların en iyi şekilde çıkmasını sağlayan redaksiyon heyetinin çabalarının her türlü takdirin üzerinde olduğunu belirtmek isterim.

Feridun M. Emecen  
Bakırköy, Ekim 2010